

Nagrade i obrazloženja - MALI MARULIĆ 2026.

Na natječaj Mali Marulić za najbolji novi dramski tekst za lutkarsko kazalište i kazalište za djecu pristiglo je ove godine 18 dramskih tekstova.

O izboru najboljih odlučivalo je stručno povjerenstvo u sastavu:

Bruna Bebić, glumica i profesorica na Kazališnom odjelu Umjetničke akademije u Splitu kao predsjednica,

Ana Matijević, kazališna kritičarka i profesorica hrvatskog jezika i književnosti

Magdalena Mrčela, kazališna kritičarka i profesorica hrvatskog jezika i književnosti

Zahvaljujemo svim autoricama i autorima koji su se prijavili, stvorivši tako priliku kazalištima za djecu i mlade za nove predstave u kojima će publika uživati!

U moru tematske raznolikosti tekstova ovogodišnjeg natječaja protagonisti su bili sportaši i glazbenici, ekolozi i mitološka bića, životinje i oblaci, lutke i imaginarni prijatelji, naliopera i instrumenti. Žanrovski, putovali smo od komedije preko drame i groteske, sve do fizičkog teatra, a u području spisateljskog potencijala od izuzetno uspješnih dramskih tekstova kojima predviđamo svijetlu budućnost do onih čiji su se autori možda prvi put okušali u ovim nimalo lakim vodama, što plove prema najzahtjevnijoj i najiskrenijoj publici – dječjoj...

U izvedbenom smislu, što je vrlo važno, tekstovi pristigli na natječaj pružaju mnoštvo izražajnih mogućnosti za postavljanje - tu su glumačka i lutkarska igra, elementi glazbenog ili neverbalnog kazališta, interaktivna komunikacija s publikom..... kao i za različite zamisli oblikovanja scenskog prostora, od potpuno praznog, zamišljenog preko realističnog do improviziranog ili projiciranog.

Povjerenstvo se u svom izboru, osim prikladnošću tema posebno vodilo kriterijima vještine pisanja te stvaranja dobrog temelja za izvedbu kao što su: dramska zaokruženost, razumljivost, zanimljivost karaktera, interakcija, razvijanje dijaloga, osjećaj za ritam te igrivost.

Odlučili smo nagraditi sljedeće tekstove:

Prvu nagradu Povjerenstvo je jednoglasno dodijelilo tekstu **“Prema suncu”** autorice **Kristine Gavran**.

Obrazloženje:

Otac, koji je ujedno i trener, kći, koja je ujedno i trkačica, i prijateljica, koja će postati njezina nasljednica. Isprva jednostavan trio dramskog teksta „Prema suncu“ vrlo se brzo, vijugajući među stazama, naporima, rizicima i teškim odlukama pretvara u pobjednički tim koji izuzetno lako osvaja srca čitatelja. Koncizan i mudar izraz te kratke i eliptične rečenice zvuče kao dio treninga – kako što jednostavnije postići što više. Autorica istovremeno doseže duboku dramsku napetost mudro osmišljenim aforizmima, izbjegavajući suvišna prepričavanja, često dopuštajući da tišina među licima progovori o strahovima, očekivanjima i neizvjesnosti – koji su dio odrastanja svakog čovjeka.

„Prema suncu“ je drama u kojoj nema neprirodno savršenih lica, a baš se zato lako identificirati s njima. Otac je ambiciozan, personifikacija krilatice „rad, red i disciplina“ – ali u svojoj upornosti nikad ne zaboravi da je prvo tata, a tek onda trener. Lana je naizgled pomalao površna, u suštini ipak marljiva i odana prijateljica i

sljedbenica, uz „uvijek može bolje“, a trkačica Maša naslijedila je očevu upornost i talent, ali i snagu da se u najtežim vremenima hrabro nosi s izazovima. Čak i kad ti izazovi znače teške kompromise i odustajanje od snova koji nikad neće postati stvarnost. Stvarne i metaforičke utrke triju lica koje pratimo za čitatelja su dragocjen put do više ciljeva – spoznaje da tjelesni pad često znači emocionalni rast, saznanja da su planovi B i C ponekad bolja opcija od plana A, zaključka da su istinska podrška i ljubav uvijek snažnije od štoperica i kilometara.

U drami „Prema suncu“ naslov je zbilja i pouka i znak. Uz ovu spisateljski zrelu, dramaturški mudru i istinski emotivnu priču o snazi volje i ljubavi svima nam je lakše trčati, hodati, ako nekad treba i puzati prema optimizmu, prema novim prilikama, prema nadi. Jer „natječemo se samo protiv sebe“.

Drugu nagradu za dramski tekst po jednoglasnoj odluci Povjerenstva zaslužio je tekst **“Ena i crvena mašna”** autorice **Sanje Mach**.

Obrazloženje:

Djevojčica Ena iz dramskog teksta „Ena i crvena mašna“ nalikuje na lik o kojemu bi veliki Antun Branko Šimić mogao pisati kao o nekome čije „oči velike i nijeme rastu pored stvari“. Ena ne upada u zamku odraslih, problem vječne žurbe u kojoj se često previdi stvarnost i ostane slijep pored ljepote. Ona je jedna od rijetkih koji na klupi pred zgradom vide djevojčicu Nadu s golemom crvenom mašnom – jer u zaposlenosti ljudima promakne i nešto što bi im moglo promijeniti budućnost.

Nada je upozorenje u što se svijet može pretvoriti ako ignoriranje, betoniranje i ekraniziranje postanu važniji od prirode. Snažna ekološka poruka prenosi se najvažnijem mediju – od djece prema djeci. Poseban naglasak stavljen je na zajedništvo, kao jedini način kvalitetnog ljudskog opstanka i napretka. Svatko može pridonijeti, a skup različitih pojedinaca povezanih istim motivom spreman je za čuda. Tekst je jednostavan, pitak, usmjeren mlađem dječjem uzrastu te primjeren lutkarskom kazalištu, promišljen u svim dramaturškim zadanostima, iznimno poučan, ali i vrlo spretan u izbjegavanju zamki poput dociranja. Ideja u kojoj dječji polet može nositi svijet u čitatelju stvara potrebu za osmijehom i pozitivnim djelovanjem, kao val zelene energije koji će se, ako načas pogledamo dječjim srcem, početi nezaustavljivo širiti. Ne sumnjamo da se radi o tekstu koji će (se) igrati, živjeti i svakoga gledatelja učiniti sretnijim, samouvjerenijim i boljim.

Treću nagradu po jednoglasnoj odluci Povjerenstva ravnopravno dijele dva teksta: **“Pero Naliv”** autorice **Ane Pisac Serezlija** i **“Ivana i truba”** autorice **Ane Marković**.

Obrazloženje:

Oba nagrađena teksta povezuju teme odnosa, kreativnosti te prepoznavanja i razumijevanja vlastitog identiteta u odrastanju. Dijalozi su pisani vješto, lako i dinamično, s pravom dozom topline i humora, pouke se prenose razumljivo, situacijski, bez dociranja. Oba teksta kreiraju svijet u kojemu stvari postaju živa bića i tako su tretirana, pažljivo i s poštovanjem. Nose veliki izvedbeni potencijal i materijal su koji će, uz nadahnutu režiju i glumu, postići odličan prijem kod dječje publike srednjeg uzrasta.

Pero Naliv

Živeći u vremenu sveopće modernizacije i internetizacije svijeta pravo je osvježenje naići na tekst koji oduševljava ljubavlju prema nečemu vrlo tradicionalnom, što nas ujedno kao polazna točka i okuplja u kazalištu - pisanju. Dramski tekst „Pero Naliv“ izbjegava klišeizirane uvode te nas *in medias res* uvodi u trenutak kad naslovno lice staroga kova Pero Naliv začuđeno susreće suvremenog dostavljača, a i tekovinu novoga vremena – potpis na ekranu, bez pisanja olovkom ili perom. Istovremeno je njegov kućni i poslovni svijet i dalje magično polje umijeća slaganja slova i riječi.

U moru stereotipnih narudžbi vezanih za pisanje izdvaja se ona koju izgovara drugi protagonist – Dječak kojemu treba pomoći napisati ljubavno pismo. Iz stalnih kontrasta i generacijskog nerazumijevanja u lijepoj gradaciji raste priča o istinskoj ljudskosti i primjećivanju drugih i drugačijih. Pero je impresioniran dječakovom hrabrošću, spremnošću da ispadne smiješan i podnese rizik ljubavnog odbijanja, prilagođava mu se u želji da učini dobro djelo. Dječak pak želi živjeti u svijetu koji još drži do često zaboravljenih vrijednosti – lijepe riječi, kavalirstva i poštenja. U drugom planu nazire se i pitanje: koliko nas naš način života kroz godine uistinu troši...? Možemo li, prihvaćajući svježinu ideja koje donose mladi živjeti ispunjenije, kreativnije, bolje? Sudar tradicionalnog i modernog rezultira iskrenim prijateljstvom, koje se pred čitateljem otvara u kvalitetnim dijalozima i temi što promiče ljudskost, dobrotu i rad na sebi. A sve počinje tako prelijepo jednostavno – jednim potezom nalivpera.

Ivana i truba

Dok odrasli često „trube“ u višeglasju zvukova gundanja, prigovaranja i svađe, djevojčica Ivana otkriva da u njezinoj kući postoji predmet koji može sve utišati samo jednim tonom – truba. Limeni puhački instrument u ovom simpatičnom, duhovitom i skladno osmišljenom dramskom tekstu postaje ono što je čarobni štapić u bajkama. Truba je svjesna čarobne moći glazbe, što istovremeno gasi buku nepotrebno zaglušujućeg svijeta i tonskim skladom razgaljuje srca onih koji su zaboravili na zvonke radosti.

U moru zabavnih replika i živopisnih slika saznajemo da su od zvuka trube odzvanjali i Bečka filharmonija i Tučepi, ali i da svaka obitelj, stvarna i orkestralna, ima jednu „konfliktnu violinu“ koju treba urazumiti. Kroz vješto vođenu priču i dječje nevin pogled na svijet čitatelj osvješčuje da nikad nijedan kolektiv neće svirati iste note – ali bitno je da sviraju zajedno. Jedna uporna i dobronamjerna djevojčica, koja pobjeđuje utjelovljenje Treme i udahnjuje život djedovu instrumentu, postat će, uz prepoznavanje i podršku jedne druge i slične, „bivše“ djevojčice, simbol borbe za ljepšu budućnost, onu u kojoj se čuvaju nježne uspomene, njeguju nova prijateljstva, a suglasje postaje himna svih koji otvaraju srca čaroliji rada na razvijanju svojih talenata.

Povjerenstvo je uz navedene nagrade, odlučilo uručiti još jedno posebno priznanje, u obliku pohvale, tekstu „Luna i oblak“ autora Ivora Popovića za istraživanje, svježinu i inovativnost. Situacije, iskazi i dijalozi ovog poetičnog teksta hrabro se poigravaju apstrakcijom, povezuju riječ i osjet, eksperimentiraju s elementarnim pojavama i tjelesnim doživljajima ranog odrastanja, pomažući znatiželji da premosti strah i pokuša svim čulima osjetiti nepoznato. Uz dodatan dramaturški rad, u suradnji verbalnog i neverbalnog, „Luna i oblak“ mogući je izvrstan tekstualni predložak istraživačko-iskustveno-interaktivnog kazališta za najmlađe.

Čestitamo još jednom svim dramskim autoricama i autorima na sudjelovanju a posebno nagrađenima!